

MCCANN in DRUGI v. ZDRUŽENO KRALJESTVO

(Eur. Court H.R., 27. 9. 1995, Series A no. 324)

1. - 12. [...]

13. Pred 4. marcem 1988 in verjetno vsaj od začetka tega leta so bile oblasti Združenega kraljestva, Španije in Gibraltarja seznanjene s tem, da IRA (Irska republikanska armada) načrtuje napad na Gibraltar. Iz poročil obveščevalne službe in opazovanj gibraltarske policije je bilo moč razbrati, da naj bi bila tarča zbirališče ljudi južno od Ince's Halla, kjer se je ponavadi vsak torek ob 11. uri zbral Kraljevi angleški regiment, da bi izvedel menjavo straže.

14. [...] ustanovljena je bila svetovalna skupina, ki naj bi svetovala in pomagala g. Josephu Canepi, gibraltarskemu policijskemu komisarju [...] Komisar je izdal navodila za operacijo [...]

15. - 16. [...]

17. [...] Rečeno je bilo, naj bi bil cilj operacije

„(a) zaščititi življenje;

(b) preprečiti poskus;

(c) odvzeti kršiteljem prostost;

(d) zastražiti in pridržati jetnike.”

18. - 20. [...]

21. 4. marca je bilo sporočeno, da so skupino članov IRA videli v Malagi v Španiji. [...]

22. Ob polnoči med 5. in 6. marcem 1988 je komisar sklical informativni sestanek, ki so se ga udeležili častniki Varnostnih služb, vojaško osebje in člani gibraltarske policije [...]

Komisar je tudi obrazložil pravila operacije in postopka pri uporabi strelnega orožja ter poudaril, kako pomembno je za policijo zbrati dokaze za sojenje teroristom, ki naj bi sledilo.

23. [...]

(a) [...]

(b) napad naj bi opravila skupina treh članov IRA: Daniel McCann, Sean Savage in tretja članica, pozneje identificirana kot Mairead Farrell. [...];

(c) omenjeni trije posamezniki naj bi veljali za nevarne teroriste, ki bodo skoraj gotovo oboroženi in bi pri soočenju z varnostnimi silami verjetno uporabili svoje orožje;

(d) napad naj bi bil opravljen z avtomobilsko bombo. Sklepalo se je, da bo bomba pretihotapljena preko meje v vozilu in da bo tam tudi ostala skrita;

(e) [...]

24. Na sestanku je bilo omenjenih več metod detonacije: s časovnim merilcem [timer], radijsko vodeno napravo ali preko žice. [...] Uporaba daljinskega upravljalca se je zdela najbolj verjetna, ker je bila z vidika teroristov varnejša [...]

25. - 27. [...]

28. Vojak O je izjavil, da se je sklepalo, da bi osumljenci v primeru, da bi si izbrali radijsko vodenje in bi bili soočeni s policijo, poskušali aktivirati bombo.

[...]

29. - 31. [...]

32. [...] Člani opazovalnih ekip so bili na dolžnosti na ulicah Gibraltarja, prav tako pa tudi vojaki A, B, C in D ter člani policije, vključeni v operacijo. Vojaki A, B, C in D so bili v civilnih oblekah in oboroženi z 9 milimetrskimi pištolami Browning [...] Delali so v parih. V vsakem od parov je bil eden od vojakov na radijski zvezi [...]

33. 6. marca 1988 ob 8. uri je šel detektiv stražnik Huart na mejo, da bi pazil na prihod treh osumljencev [...] Španski policisti so mu pokazali potne liste s pomočjo posebne naprave. [...] Tekom dneva je dobil več slik, toda med njimi ni prepoznal osumljencev. [...]

34. [...] Opravljen ni bil noben korak, da bi se upočasnila kolona vozil, ki so vstopala v Gibraltar, ali da bi se podrobno pregledalo vse potne liste, ker se je menilo, da bi to lahko osumljence naredilo bolj previdne. [...]

35. - 37. [...]

38. Detektiv stražnik Viagas je bil na opazovalni nalogi [...] Okoli 12.30 je preko radia prejel obvestilo, da je bil na parkirišču v nadzorovanem zbirališču parkiran avto. Član Varnostne službe je povedal, da je voznik potreboval daljši čas, da je izstopil in da se je ukvarjal z neko stvarjo med sedeži. [...]

39. - 44. [...]

45. Okoli 14.50 je bilo v operativno sobo sporočeno, da sta se osumljenca McCann in Farrell sestala z drugim moškim, ki so ga identificirali kot osumljenca Savaga in da si je trojica ogledovala bel Renault na parkirišču v območju zbirališča.

[...]

V tem trenutku se je razmišljalo o možnosti odvzema prostosti. Priče se tega spominjajo različno. G. Colombo je izjavil, da so ga vprašali, ali bi predal nadzor vojakom, da bi le-ti osumljencem odvzeli prostost, on pa je vprašal, ali so bili osumljenci zanesljivo identificirani; povedano mu je bilo, da je identifikacija 80 odstotna. Skoraj nemudoma se je trojica osumljencev od avta napotila skozi Southport Gate. Spominjal se je, da je ta premik osumljencev sprožil razpravo o tem, ali to pomeni, da so osumljenci odšli patroljirat in da bi se utegnili vrniti k avtu. Zato je bila sprejeta odločitev, naj se odvzema prostosti v tem trenutku še ne opravi.

46. - 47. [...]

48. Ko je bila potrjena identiteta trojice osumljencev in so se le-ti umaknili z zbirališča, je vojak G preiskal sumljivi avto. Preiskavo je opravil od zunaj, ne da bi se avta dotikal [...] Znotraj avta ni opazil nič nenavadnega, vidno nastavljenega ali skritega pod sedeži. [...]

49. Komisar se je spominjal, da je G poročal, da je gre domnevno za avtomobilsko bombo, ker je bila sredi relativno novega avta nameščena stara antena. Zato so avto obravnavali kot „verjetno avtomobilsko bombo“.

50. - 52. [...]

53. [...] Vojak G je bil predstavljen kot svetovalec za deaktiviranje bomb [...] Med preiskavo je v odgovorih na različna vprašanja izjavil, da ni strokovnjak niti za radijske komunikacije, niti za eksploziva. O deaktiviranju bombe z odvitjem antene z avta ni razmišljal. Ko je bil o tem vprašan med navzkrižnim zasliševanjem, je soglašal, da bi odvitje antene morda lahko bilo nevarno.

54. Ko je od vojaka G prejel obvestilo, da je trojica osumljencev zapustila avto in odšla proti severu, je komisar odredil, da je potrebno trojici osumljencev odvzeti prostost zaradi suma pripravljanja umora. Ob 15.40 je podpisal obrazec, v katerem je od vojske zahteval, naj osumljence prestreže in jim odvzame prostost. Obrazec, ki ga je v naprej priskrbela vojska, se je glasil:

„Jaz, Joseph Luis Canepa, policijski komisar, glede na teroristično nevarnost v Gibraltarju in popolnoma seznanjen z vojaškim načrtom glede uporabe orožja, zahtevam, da nadaljujete z vojaško opcijo, ki lahko vključuje tudi uporabo smrtonosne sile zaradi varovanja življenj.“

[...]

55. Dokazi, podani med preiskavo, ki sta jih podala policist R in DC Ullger, govorijo o tem, da so vojaki pred 6. marcem 1988 ob več priložnostih vadili postopek odvzema prostosti. Po teh postopkih naj bi se vojaki približali osumljencem na majhno razdaljo, pokrili osumljence s svojimi pištolami in zakričali: „Stoj. Policija. Roke kvišku,“ ali druge besede s tem učinkom. Nato bi osumljence prisilili, da bi se vlegli na tla z rokami proč od telesa, dokler ne bi prispela policija in opravila formalen odvzem prostosti. [...]

56. Ko so dosegli križišče Smith Dorrien Avenue in Winston Churchill Avenue, je trojica osumljencev prečkala cesto [...]

57. - 59. [...]

60. Vojaka A in B sta z naglo hojo nadaljevala pot proti severu po Winston Churchill Avenue za McCannom in Farrellovo, da bi se jima približala. McCann je stopal desno od Farrellove na notranji strani pločnika. [...] Farrellova [...] je nosila veliko ročno torbo.

61. Ko je bil vojak A približno deset metrov (morda manj) za McCannom na notranji strani pločnika, je McCann pogledal nazaj preko svoje leve rame. McCann je očitno pogledal naravnost proti A-ju, pri čemer se je nehal smejeti, kakor da bi se zavedal, kdo je A in da zanj predstavlja grožnjo.

Vojak A je potegnil pištolo, pri tem pa je hotel zakričati tudi opozorilo, pri čemer ni bil gotov, ali je besede tudi dejansko izgovoril. McCannova roka se je naglo in agresivno premaknila preko sprednjega dela njegovega telesa. A je mislil, da namerava pritisniti na gumb in aktivirati bombo, zato je začel streljati. Enkrat je ustrelil v McCannov hrbet z razdalje treh metrov (morda z manjše razdalje). V kotičku očesa je A opazil gib Farrellove. [...] A jo je videl, kako je naredila pol obrata na desno proti McCannu, pri čemer je zgrabila za svojo ročno torbo, ki jo je nosila pod levo roko. A je mislil, da namerava pritisniti sprožilec, zato jo je enkrat ustrelil v hrbet. [...] Nato se je A obrnil nazaj proti McCannu in ga še enkrat ustrelil v telo in dvakrat v glavo. A se ni zavedal, da je v trenutku, ko se je to dogajalo, streljal tudi B. Skupno je izstrelil pet strelkov.

62. Vojak B se je približeval Farrellovi natančno od zadaj po zunanji strani pločnika. [...] Slišal je, kar je imel za A-jev krik ob začetku postopka odvzema prostosti. [...] Ni videl niti njenih rok, niti torbe, zato se je bal, da namerava pritisniti na gumb detonatorja. Začel je streljati na Farrellovo. [...] Zdelo se mu je, da je McCann v grozečem položaju, njegovih rok pa ni videl, zato je pričel streljati nanj. Nato se je ponovno obrnil proti Farrellovi in nadaljeval s streljanjem, dokler ni bil gotov, da ne predstavlja več grožnje, to pomeni, da so njene roke ležale proč od telesa. Skupaj je izstrelil sedem strelkov.

63. Oba vojaka sta zanikala, da sta se Farrell ali McCann poskušala kakorkoli predati z rokami v zraku ali da bi streljala na osumljenca medtem, ko sta ležala na tleh. [...]

64. [...]

[...] Policista P in Q, ki sta opazovala relativno od blizu, sta menila, da sta Farrellova in McCann reagirala na zvok sirene: Q je bil mnenja, da je sirena povzročila, da sta se Farrellova in McCann ustavila in obrnila.

65. Prihod policijskega avta na kraj dogodka je bil nenačrtovan dogodek. [...]

66. - 69. [...]

70. [...] tri priče [...] so pričale, da naj bi vojaka streljala na McCanna in Farrellovo, ko sta že ležala na tleh. [...]

71. [...]

72. G. Proetta je videl dekle, ki je dalo roke k višku, čeprav se mu je zdelo, da bolj zaradi šoka kot zaradi predaje. Ko je bila ustreljena in je padla na tla, je slišal nadaljnje streljanje. Sklepal je, da sta moža nadaljevala s streljanjem, a priznal, da je na območju odmevalo in da bi zvok lahko prišel iz območja tunela Landport.

Ga. Proetta je videla moškega in žensko, kako sta dvignila roke z razprtimi dlanmi. Po njenem spominu ju je ustrelil moški, ki je skočil preko pregrade. Ko sta bili telesi na tleh, je slišala nadaljnje streljanje in videla pištolo v rokah moškega, ki je počenil v bližini [...]

73. [...]

74. Priča I, član opazovalne skupine, je izjavil, da je videl McCannovo in Farrella ustreljena, ko sta bila skoraj na tleh, a ne povsem na tleh.

75. Medtem ko vojaka nista bila gotova, ali je vojak A izgovoril opozorilo, so se štiri priče (policista P in Q, priča K in policijski stražnik Parody) jasno spominjale, da so slišale besede „Policija, stoj,” ali druge besede s tem učinkom.

76. Policist P, ki se je približeval s severa in je dosegel mejni zid Shellove črpalke, izjavlja, da je videl McCanna, kako je naredil gib, kakor bi nameraval izvleči pištolo in da je Farrellova naredila gib proti torbi, kar mu je dalo misliti, da namerava seči po detonatorju. Policist Q, ki je opazoval z druge strani ceste, je prav tako videl gib Farrellove proti torbi, kakor ga je tudi policijski stražnik Parody, policist izven službe, ki je opazoval iz stanovanja nasproti.

77. [...]

78. Potem ko se je trojica osumljencev na križišču razšla, je vojak D prečkal cesto in sledil Savagu, ki je krenil proti tunelu Landport. [...] D je nameraval opraviti odvzem prostosti tako, da bi se približal, potegnil pištolo in zakričal: „Stoj. Policija. Roke k višku.” Ko je bil D tri metre stran, je menil, da mora priti bližje, ker je bilo preveč ljudi in neka gospa prav na poti. Preden je D uspel priti bližje, je za sabo zaslišal streljanje. [...] D je menil, da je Savage segel po detonatorju. Z eno roko je porinil gospo izpred sebe in streljal z razdalje dveh do treh metrov. D je na hitro izstrelil devet strelav, pri čemer je na začetku meril v sredo Savagovega telesa, pri zadnjih dveh streljih pa v njegovo glavo. Savage se je med padcem zvil.

D je priznal, da je bila morda Savagova glava le še nekaj palcev nad zemljo, ko je prenehal streljati. Streljal je, dokler ni Savage negibno ležal na tleh z rokami proč od telesa.

79. Vojak C se je spominjal sledenja Savagu malo za D-jem. [...] C-jev namen je bil prebiti se naprej, da bi opravil odvzem prostosti, ko je slišal strele levo za sabo iz smeri, kamor sta se napotila Farrellova in McCann. Savage se je obrnil. C je zaklical „stoj” in potegnil pištolo. Savage je premaknil svojo desno roko navzdol proti žepu suknjiča ter se postavil v grozečo in agresivno držo. C je pričel streljati, ker se je bal, da bo Savage pritisnil na sprožilec bombe. V Savagovem desnem žepu je videl nekaj velikega, za kar je mislil, da je gumb detonatorja. Bil je pet do šest čevljev za Savagom. Ustrelil je šestkrat, medtem ko je Savage padal na tla, pri čemer je meril v sredino njegovega telesa. En strel je zadel njegov vrat, drug pa njegovo glavo, medtem ko je padal. C je nadaljeval s streljanjem, dokler ni bil gotov, da je Savage padel na tla in da ne more več pritisniti na detonator.

80. V preiskavi sta oba vojaka pri navzkrižnem zasliševanju izjavila, da naj bi takrat, ko bi bilo potrebno streljati, streljala, dokler oseba ni več predstavljala grožnje. C se je strinjal, da je najboljši način, da se doseže ta rezultat, uboj. [...] Oba vojaka pa sta zanikala, da bi streljala na Savaga, medtem ko je bil na tleh. [...]

81. - 86. [...]

87. [Neka priča] je slišala „pokanje” in videla človeka, krvavečega na tleh. Videla je drugega moža, ki naj bi kazal izkaznico [...] in imel nogo na grlu umirajočega človeka, pri čemer naj bi kričal: „Stoj. Vse je v redu. Smo policija.” V tem trenutku naj bi mož izstrelil še tri ali štiri strele. V preiskavi je izjavil, da je bila izjava o streljanju laž, ki si jo je izmislil. [...]

88. - 92. [...]

93. Po streljanju so preiskali trupla trojice osumljencev in torbo Farrellove. Našli niso niti orožja, niti detonatorjev.

94. Na prizorišču pri Shellovi črpalci so bili tulci in naboji pobrani, ne da bi se označila njihova

lega ali drugače zabeležil njihov položaj. Položaj trupel ni bil označen.

95. [...] Policija ni fotografirala položaja trupel. [...]

96. [...]

Skupina za demontažo bomb je odprla sumljivi beli avtomobil znamke Renault, ni pa našla eksplozivnih teles ali bombe. [...]

97. [...]

98. V torbi ročne torbe Farrellove je bil najden obesek z dvema ključa in ploščica z registrsko številko MA9317AF. Ta podatek je bil okoli 17. ure sporočen španski policiji, ki je začela iskati vozilo zaradi suma, da je v njem eksploziv. V noči od 6. do 7. marca je španska policija v La Linei našla rdeč Ford Fiesta s to registracijo. Znotraj njega so bili najdeni ključa drugega avta z registrsko številko MA2732AJ, ki je bil 6. marca ob 10. uri sposojen na ime Katharine Smith, na katero se je glasil tudi potni list, najden v ročni torbi Farrellove.

99. 8. marca ob 18. uri je bil Ford Fiesta z registrsko številko MA2732AJ najden v kletni garaži v Marbelli. Odprla ga je ekipa za demontažo bomb iz Malage in v prostoru za rezervno kolo našla eksplozivno napravo. Napravo je sestavljalo šest zavitkov eksploziva Semtex (skupaj 64 kg), na katerega so bili vezani štirje sprožilci okoli njega pa je bilo nameščenih 200 nabojev. Dva timerja sta bila nastavljena na 10.45 in na 11.15. Naprava ni bila niti pripravljena, niti zvezana.

100. [...] količina eksploziva in uporaba nabojev kot šrapnelov je kazala na to, da so teroristi želeli doseči največji učinek; in da je bilo verjetno, da naj bi peklenski stroj razneslo v času vojaške parade 8. marca 1988.

101. [...]

102. Obdukcija [post-mortem] trojice pokojnih je bila opravljena 7. marca 1988. Postopek je opravljal profesor Watson, visoko kvalificiran patolog iz Združenega kraljestva. Njegovo poročilo je bilo podano patologu profesorju Pounderju, ki je delal po naročilu vlagateljev pritožbe. Oba patologa sta pozneje komentirala napake v postopku obdukcije. Trupla so namreč slekli, preden jih profesor Watson videl, s čimer so ga prikrajšali za mogočo pomoč pri odkrivanju vstopnih in izstopnih ran, na voljo ni bilo rentgena, profesorju Watsonu pa niso priskrbeli niti vseh fotografij, niti sodnomedicinskih in balističnih poročil.

103. 6. septembra 1988 se je začela preiskava gibraltarskega mrliškega oglednika. [...]

104. Pred preiskavo so Državni sekretar za notranje zadeve, Državni sekretar za obrambo in namestnik gibraltarskega guvernerja izdali tri certifikate, s katerimi so prepovedali razkritje določenih podatkov v javnem interesu [...]

105. - 107. [...]

108. Glede Farrellove je bilo ugotovljeno, da je bila trikrat ustreljena v hrbet, po mnenju profesorja Pounderja z razdalje približno treh čevljev. Imela je pet ran na glavi in vratu. Poškodbe na glavi kažejo, da je bila s celim telesom ali vsaj z zgornjim delom telesa obrnjena proti strelcu. Razumni scenarij v skladu z ranami je bil, da je prejela strele v obraz medtem ko je gledala proti strelcu, nato je padla in dobila strele v hrbet. Profesor Watson se je strinjal, da usmerjenost nabojev navzgor kaže na to, da je padala proti tlom ali pa je na tleh že ležala, ko je bila ustreljena.

109. McCann je bil dvakrat ustreljen v hrbet in je imel tri rane na glavi. Rana na vrhu glave je kazala na to, da je bil najprej ustreljen v prsni koš, nato pa v glavo in da je bil na tleh ali že močno blizu tlom, ko jo je dobil. Strele v telo je dobil približno pod kotom 45 stopinj. Zadet je bil s petimi naboji.

110. Savaga je zadelo šestnajst nabojev. Imel je sedem ran na glavi in vratu, štiri na sprednji strani prsnega koša, pet na zadnji strani prsnega koša, eno na vrhu vsakega ramena, tri v trebuhu, dve na levi nogi, dve na desni roki in dve na levi roki. Iz položaja ran je bilo moč sklepati, da je nekatere dobil obrnjen proti strelcu. Toda rane na prsnem košu so bile povzročene od zadaj. Profesor Watson se je strinjal, da je bil Savage „prerešetan z naboji” in da je bilo videti „kot blazen napad”. Menil je, da bi bilo po sledovih nabojev na pločniku razumno sklepati, da so izstreljeni v Savagovo glavo, ko je ležal na tleh. [...]

111. Strokovnjak sodne medicine, specializiran za strelno orožje, je preiskal obleko trojice preminulih, med drugim zaradi ostankov praška, ki bi kazali na to, da je bilo na osumljence streljano od blizu. [...] Odkril je, da bi take rezultate lahko dosegli le z Browningovo pištolo z razdalje do šestih čevljev. Gostota na suknjiču Farrellove je kazala na razdaljo treh čevljev, na Savagovi srajci pa od štirih do šestih čevljev.

112. [...] postavljalo se je vprašanje, ali bi vojaki razumno lahko pričakovali, da bi vlagatelji pritožbe lahko skrili detonatorje pri sebi, ne da bi to bilo očitno, in ali bi bilo mogoče sprožiti bombo s pritiskom na samo en gumb.

113. G. Feraday je podal dokaze za Krono. [...]

[...] Menil je, da bi bilo moč sklepati, da bi bomba lahko bila sprožena z razdalje približno ene milje s pomočjo daljinskega upravljalca in antene.

114. Vlagatelji pritožbe so poklicali dr. Scotta [...] IRA je na svojih napravah uporabljala enkoderje in dekoderje, da njihovih bomb ne bi mogli sprožiti napačni signali: to je zahtevalo sprejem dobrega in čistega signala. Glede na dejstva primera, na anteno, ki je bila glede učinkovitosti „šala“, njeno napačno dolžino in poševnost, namesto da bi stala navpično, je izjavil, da po njegovem strokovnem mnenju v okoliščinah primera sprejemnik ne bi mogel biti sprožen preko oddajnika. Prav tako je izjavil, da bi bilo bombo mogoče nevtralizirati z odvitjem antene in da tak manever ne bi destabiliziral eksplozivne naprave.

115. [...]

116. Stotnik Edwards je bil poklican s strani zagovornikov vojakov, da bi te dokaze izpodbil. [...] Podal je mnenje, da bi, že če bi sprejemnik lahko sprejel šibko zvočno komunikacijo, tak signal zadostoval za sprožitev bombe.

117. [...]

118. [...] pooblaščenec vlagateljev pritožbe g. P. J. McGrory [...] je podal mnenje, da je bodisi bila odločitev ubiti osumljence sprejeta s strani Vlade Združenega kraljestva pred dogodkom in je bilo vojakom ukazano, da jih ustrelijo, bodisi da je bila operacija načrtovana in izvedena na tak način, da je bila smrt osumljencev neizogibna. [...]

119. - 144. [...]

145. Vlagatelji pritožbe so zatrjevali, da je uboj g. McCanna, gdč. Farrellove in g. Savaga s strani varnostnih sil predstavljalo kršitev 2. člena Konvencije [...]

146. [...] predmet in namen Konvencije kot instrumenta za varstvo individualnih človeških bitij zahtevata, da se njene določbe razlagajo in uporabljajo tako, da so njene varovalke praktično učinkovite [...]

147. Prav tako je treba imeti v mislih, da 2. člen ne varuje le pravice do življenja, temveč tudi določa okoliščine, v katerih je odvzem življenja mogoče opravičiti [...]

148. [...] 2. odstavek primarno ne definira okoliščin, ko je mogoče naklepno ubiti posameznika, temveč opisuje situacije, v katerih je dovoljeno „uporabiti silo“, ki ima lahko za posledico (kot nehoten rezultat) tudi odvzem življenja. Uporaba sile ne sme biti nič manj kot „nujno potrebna“ [...]

149. [...] Uporaba sile mora biti namreč strogo sorazmerna dosegi ciljev, določenih v pododstavkih 2 (a), (b) in (c) 2. člena.

150. Da bi delovalo skladno s pomenom 2. člena v demokratični družbi, mora Sodišče pri svoji oceni, še posebej kadar je bila naklepno uporabljena smrtonosna sila, podvreči odvzem življenja najbolj skrbni presoji, pri čemer je treba upoštevati ne le dejanja predstavnikov države, ki dejansko izvršujejo silo, temveč tudi vse okoliščine, vključujoč načrtovanje in nadzor nad dejanji, ki jih preiskujemo.

151. - 152. [...]

153. Sodišče opozarja, da Konvencija ne zavezuje držav podpisnic, da njene določbe vgradijo v nacionalno pravo. [...]

154. Upoštevajoč to opazamo, da je 2. člen Ustave Gibraltarja podoben 2. členu Konvencije s to izjemo, da je standard za opravičljivost uporabe sile, ki lahko ima za posledico odvzem življenja, po Ustavi „razumna opravičljivost“, po Konvenciji pa „absolutna nujnost“. [...]

155. Po mnenju Sodišča [...] razlika med obema standardoma ni dovolj velika, da bi bilo moč zgolj na tem temelju ugotoviti kršitev 2. člena Konvencije.

156. - 161. [...]

162. [...] v pričujočem primeru Sodišču ni treba odločati, kakšno obliko naj bi imela [s strani države opravljena preiskava o primeru] in pod kakšnimi pogoji naj bi bila opravljena, saj je bil postopek javne preiskave, na kateri so bili vlagatelji pritožbe pravno zastopani in ki je vključevala zaslišanje devetinsedemdesetih prič, dejansko opravljen. [...] odvetniki, ki so delovali po naročilu vlagateljev pritožbe, so lahko zasliševali in navzkrižno zasliševali ključne priče, vključno z vojaškim in policijskim osebjem, vključenim v načrtovanje in opravo proti-teroristične operacije, ter podajali take izjave, kakršne so hoteli.

[...]

164. Iz tega sledi, da glede tega ni bilo kršitve 1. odstavka 2. člena Konvencije.

[...]

173. Sodišče pri ugotavljanju morebitnih kršitev 2. člena ne ocenjuje kazenske odgovornosti tistih, ki so posredno ali neposredno vpleteni. Glede na svojo običajno prakso bo ocenilo probleme v luči vsega materiala, ki mu je bil posredovan s strani vlagateljev pritožbe in Vlade, ali, če bo potrebno, materiala zbranega po uradni dolžnosti (glej Irska v. Združeno Kraljestvo 18. 1. 1978, Series A no. 25).

174. Vlagatelji pritožbe so zatrjevali, da je obstajal predhodni načrt ubiti preminule. [...]

175. - 178. [...]

179. Sodišče ugotavlja, da bi morale imeti prepričljive dokaze, preden bi lahko sklenilo, da je šlo za predhoden plan, kakor zatrjujejo vlagatelji pritožbe.

180. [...]

181. [...] glede na informacije obveščevalne službe, ki so jih prejeli, glede na znane lastnosti trojice teroristov, od katerih so imeli vsi izkušnje z eksplozivi, ter glede na dejstvo, da so g. Savaga videli, kako se je ukvarjal z neko stvarjo med sedeži (glej točko 38 zgoraj), prepričanja o tem, da je bila v avtu bomba, ne moremo opisati kot neverjetnega ali popolnoma neutemeljenega.

182. [...]

183. Prav tako Sodišče ne more sprejeti trditve vlagateljev pritožbe, da je uporaba SAS sama po sebi dokaz, da je bil uboj osumljencev načrtovan. [...]

184. Sodišče zato kot neutemeljeno zavrača trditve vlagateljev pritožbe, da je bil uboj trojice osumljencev načrtovan. [...]

185. - 191. [...]

192. Pri preiskavi glede 2. člena Konvencije mora Sodišče upoštevati, da so informacije o tem, da se pripravljala teroristični napad na Gibraltar, ki so jih prejele oblasti Združenega kraljestva, zanje predstavljale dilemo. Po eni strani se je od njih zahtevala zaščita življenj ljudi v Gibraltarju, vključujoč njihovo vojaško osebje, po drugi pa so bili po domačem in mednarodnem pravu dolžni zmanjšati uporabo smrtonosne sile proti osumljencem na najnižjo točko.

193. [...]

Prvič, oblasti so bile soočene z enoto IRA, sestavljeno iz oseb, ki so bile obsojene za dejanja v zvezi z bombami, in znanega strokovnjaka za eksploziva. IRA je, upoštevajoč njena dejanja v preteklosti, pokazala nespoštovanje do človeških življenj, vključno z življenji svojih lastnih članov.

Drugič, oblasti so imele predhodno svarilo o grozečem terorističnem napadu in s tem tudi velike možnosti za načrtovanje reakcije nanj ter, v povezavi z lokalnimi gibraltarskimi oblastmi, sprejetje ukrepov za preprečitev napada in odvzem prostosti osumljencem. Seveda pa so bili varnostni organi neizogibno brez popolnih dejstev in so bili zavezani sami oblikovati svojo taktiko na podlagi nepopolnih hipotez.

194. - 198. [...]

199. Vsi štirje vojaki so priznali, da so streljali, da bi ubili (shoot to kill). [...]

200. Sodišče sprejema tezo, da so vojaki glede na informacije, ki so jih dobili (glej zgoraj), iskreno verjeli, da je bilo osumljence nujno ustreliti, da bi se jim preprečilo sprožiti bombo in povzročiti resno izgubo življenj [...]

Sodišče meni, da je uporaba sile s strani predstavnikov države pri uresničevanju enega od ciljev iz 2. odstavka 2. člena lahko opravičljiva, če je utemeljena na iskrenem prepričanju, v danem trenutku zgrajenem na resnih razlogih, ki pa se pozneje izkaže za zmotno. Odločiti drugače bi pomenilo državam in njihovim represivnim organom pri izvrševanju nalog naložiti nerazumno breme, ki bi morda imelo za posledico celo izgubo njihovih življenj ali življenj drugih.

[...]

201. Postavlja pa se vprašanje, ali je bila protiteroristična operacija kot celota nadzorovana in organizirana na način, ki bi spoštoval zahteve 2. člena, in ali so informacije in navodila, ki so bila dana vojakom in ki so tudi dejansko privedla to uporabe smrtonosne sile, zadostno upoštevala pravico trojice osumljencev do življenja.

202. Sodišče najprej ugotavlja, da je moč iz komisarjevega operativnega ukaza razbrati namen oblasti, da ob primernem času osumljencem odvzamejo prostost. [...]

203. Vprašanje je lahko, zakaj trojici osumljencev prostost ni bila odvzeta na meji takoj ob prihodu v Gibraltar in zakaj jim vstop v Gibraltar ni bil prepreden, če je veljalo prepričanje, da imajo namen izvesti napad. [...Oblasti] so bile zaradi zgodnjega prihoda trojice osumljencev presenečene, toda na meji so imele opazovalno ekipo in v neposredni bližini skupino za odvzem prostosti. [...]

204. Glede tega je Vlada izjavila, da v tem trenutku morda še ne bi bilo dovolj dokazov za odreditev pripora in sojenja osumljencem. Če pa bi bili izpuščeni, bi imeli možnost poskusiti znova, pri čemer bi njihovo vedenje o ozaveščenosti oblasti tveganje seveda še povečalo. [...]

205. [...] Glede na to oblasti bodisi niso vedele, da je v avtu bomba, kar je Sodišče že ovrglo (glej točko 181 zgoraj), bodisi je šlo za hudo napačno sklepanje s strani odgovornih za izvedbo operacije. [...]

206. [...] Sklepalo se je, da bo bomba sprožena z radijsko napravo; da bi lahko bila detonacija izvršena s pritiskom na gumb; da bi osumljenci verjetno sprožili bombo, če bi bili izzvani; da bodo oboroženi in bi verjetno v primeru soočenja uporabili orožje [...]

207. Dejansko so se vse te ključne domneve, razen načrta teroristov, da napadejo, izkazale za napačne. Vendar pa [...] je bila vsaka izmed njih mogoča hipoteza glede na dotedanje izkušnje z IRA v situaciji, ko so bila resnična dejstva neznana in so oblasti delovale na podlagi omejenih obveščevalnih informacij.

208. [...] Opis sprožilca kot „naprave z gumbom“ brez oznak, ki so jih pozneje med preiskavo

opisali strokovnjaki in ki bi morale biti pristojnim oblastem znane, je preveč poenostavil dejansko naravo tovrstnih naprav.

209. Nadalje je v tem kontekstu moteče, da je bila ocena vojaka G, da utegne iti za avto-bombo (po bežnem pregledu avta od zunaj) vojakom glede na njihove izpovedbe posredovana kot dokončna ugotovitev, da gre za bombo [...]

210. Vojakom A, B, C in D je bila vrsta delovnih hipotez posredovana kot niz gotovih dejstev, s čimer je postala uporaba smrtonosne sile skoraj neizogibna.

211. Opustitev navodil za primer napake pa je treba gledati tudi v povezavi z urjenjem vojakov, po katerem naj bi nadaljevali s streljanjem, dokler ne bi osumljenca ubili. [...]

212. [...]

Njihovi refleksni akciji v tem ključnem pogledu manjka stopnja pazljivosti pri uporabi strelnega orožja, ki se v demokratični družbi pričakuje od represivnih organov, pa čeprav imajo opravka z nevarnimi teroristi, to pa je v jasnem nasprotju s standardom pazljivosti, ki se kaže v navodilih policije za uporabo strelnega orožja [...]

Ta napaka oblasti kaže tudi na pomanjkanje primerne skrbnosti pri nadzoru in organiziranju operacije za odvzem prostosti.

213. [...] Sodišče ni prepričano, da je uboj treh teroristov predstavljal uporabo sile, ki je bila več kot nujno potrebna za zaščito oseb pred nezakonitim nasiljem v smislu 2. odstavka 2. člena Konvencije.

214. Glede na to Sodišče zaključuje, da je prišlo do kršitve 2. člena Konvencije.